

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

4^{ου} ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (*)

ΘΕΜΑ Α

Α. Σύμφωνα με το άρθρο όλες οι εκφάνσεις της βίας ασκούν αρνητικές επιδράσεις. Αρχικά, τα άτομα – θύματα εντός οικογενειακού περιβάλλοντος επηρεάζονται ψυχοσωματικά, εμφανίζοντας παράλληλα φαινόμενα παραβατικότητας ή αυτοκαταστροφικές τάσεις. Η συνεχής έκθεση στην οθόνη όπως αποδεικνύεται, προκαλεί απάθεια σε φαινόμενα βίας και ελαττώνει τις αντιστάσεις κυρίως των νέων ανθρώπων. Τέλος, οι επιπτώσεις εντοπίζονται και στο διεθνές στερέωμα με πληθώρα θυμάτων προκαλώντας κοινωνικές ανισότητες και υπονομεύοντας την πολιτισμική εξέλιξη.

(67 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

Β1.

Κείμενο 1

- α. **Λάθος** (2η παράγραφος: η ενδοοικογενειακή βία...θύμα)
- β. **Σωστό** (3η παράγραφος: Τώρα πια...ζωή και ουσιαστικά...με το χρόνο)
- γ. **Σωστό** (4η παράγραφος: Ο ρατσισμός...ταραχών)

Κείμενο 2

- δ. **Λάθος** (2η οδηγία: αποφεύγουν...θύματα)
- ε. **Λάθος** (9η οδηγία: διδάσκουν...παράδειγμά τους)

Ο εντοπισμός των χωρίων είναι μόνο για τη διευκόλυνση των διδασκόντων.

Β2α.

Η συγγραφέας του κειμένου 1 υποστηρίζει ότι εξαιτίας της υπερβολικής έκθεσης των νέων σε σκηνές βίας, τόσο τηλεοπτικές, όσο και κινηματογραφικές, αλλά και λόγω του πάθους τους για τα βίαια βιντεοπαιχνίδια, έχουν απωλέσει την αντανάκλαστική αντίδραση της συνείδησης μπροστά σε σκηνές βίας. Αντιμετωπίζουν λοιπόν πιο κυνικά τη βία, και μάλιστα, αυτή η αδιάφορη στάση απέναντι στον εικονικό βίαιο κόσμο τους οδηγεί και στην αποδοχή και στην επιλογή της βίας ως συμπεριφορικής αντίδρασης και στον πραγματικό κόσμο.

Η βεβαιότητα της συγγραφέως φαίνεται από την επιλογή της επίκλησης στη λογική ως τρόπου πειθούς, και συγκεκριμένα **με τεκμήριο τα πορίσματα ερευνών** («...και πρόσφατες έρευνες δείχνουν...στην πραγματική ζωή.»)

Όσον αφορά στις γλωσσικές επιλογές, μπορούμε να επιλέξουμε ανάμεσα σε:

- **Αποφαντικές προτάσεις:** «Αλλά η κοινωνία έχει αλλάξει και πλέον η βία βρίσκεται παντού.»
- **Επιστημική τροπικότητα βαθμού βεβαιότητας:** «Οι επιπτώσεις μιας τέτοιας έκθεσης είναι προφανείς...»
- **γ' ρηματικό πρόσωπο**, που εκφράζει κοινά παραδεκτές αλήθειες «Οι έφηβοι δαπανούν σημαντικό χρόνο...»
- **Οριστική έγκλιση**, που εκφράζει το βέβαιο και πραγματικό «...οι έφηβοι ξοδεύουν σημαντικό χρόνο...»

B2β.

Χαρακτηριστικά επιστημονικού λόγου **ως προς το περιεχόμενο:**

- **Ερμηνευτικός** στη δεύτερη παράγραφο, στην προσπάθεια να ερμηνεύσει τον ειδικό όρο της ενδοοικογενειακής βίας («Ως ενδοοικογενειακή βία ορίζεται...και παραμέληση»)
- **Περιγραφικός** στη δεύτερη παράγραφο, καθώς περιγράφει τις επιπτώσεις στην ψυχосύνθεση, στη συμπεριφορά, στον χαρακτήρα και στην καθημερινότητα των ανθρώπων που έχουν βιώσει καταστάσεις ενδοοικογενειακής βίας («Η ενδοοικογενειακή βία επηρεάζει...οικογενειακό περιβάλλον.»)
- **Αποδεικτικός** στο τέλος της τρίτης παραγράφου, αφού απέδειξε, βασιζόμενος σε έρευνες αλλά και σε εμπειρικές αλήθειες, τη θέση ότι η έκθεση στη μιντιακή βία αμβλύνει τη συναισθηματική απαντητικότητα στη βία και οδηγεί σε επιθετικές συμπεριφορές («Ουσιαστικά, η επαναλαμβανόμενη...με το χρόνο.»)

Χαρακτηριστικά επιστημονικού λόγου **ως προς τη μορφή:**

- **Το γ' ρηματικό πρόσωπο** («Η βία ορίζεται...») προσδίδει αντικειμενικότητα, που αποτελεί χαρακτηριστικό του επιστημονικού λόγου, αφού η λειτουργία του είναι να εκφράσει κοινά παραδεκτές αλήθειες.
- Οι **επίσημες λέξεις** («συμπεριφορικών προβλημάτων») και οι **ειδικοί όροι** («ενδοοικογενειακή βία») προσδίδουν στο ύφος τυπικότητα, επιστημότητα, εγκυρότητα και δείχνουν ότι ο πομπός είναι γνώστης του θέματος στο οποίο αναφέρεται.

Χαρακτηριστικά επιστημονικού λόγου **ως προς την πειθώ:**

- **Επίκληση στη λογική με τεκμήριο πορίσματα ερευνών** («...πρόσφατες έρευνες δείχνουν...ζωή»). Με την επίκληση στη λογική ο λόγος αποκτά εγκυρότητα, πειστικότητα, σοβαρότητα, αντικειμενικότητα, καθώς οι έρευνες αποτελούν επιστημονικά δεδομένα, που δεν μπορούν να αμφισβητηθούν.

B3. Το μήνυμα της αφίσας του δήμου Παπάγου- Χολαργού που πλαισιώνει το κείμενο 2 με σκοπό την κινητοποίηση και τον προβληματισμό, απεικονίζει νεαρά παιδιά που όλα μαζί με κοινή χειρονομία φαίνεται να «βάζουν στοπ» στη βία και στον εκφοβισμό στα σχολεία («ΟΧΙ

στο bullying»). Ταυτοχρόνως όμως, ζητούν αποδοχή και δεκτικότητα σε καθετί διαφορετικό («ΝΑΙ στο σεβασμό, στη διαφορετικότητα»). Οι λέξεις «ΟΧΙ» και «ΝΑΙ» είναι επιτονισμένες εμφατικά με έντονα κεφαλαία γράμματα. Το μήνυμα είναι άμεσο και αποτελεσματικό δοσμένο σε ελλειπτικό λόγο με χρήση ενός και μοναδικού ρήματος («ΛΕΜΕ») οριστικής έγκλισης δηλώνοντας βεβαιότητα και σε α' πληθυντικό πρόσωπο δείχνοντας συλλογικότητα στην αντιμετώπιση του φαινομένου.

(102λέξεις)

ΘΕΜΑ Γ

Το βασικό θέμα που, κατά τη γνώμη μου, θίγεται στο ποίημα είναι η σθεναρή αντίσταση στη βία. Αρχικά, το ρήμα «ανατέλλω», εκτός από τον τίτλο, επαναλαμβάνεται σε όλο το ποίημα, καθώς και στους τρεις τελευταίους στίχους και σε συνδυασμό με το επίρρημα «ακόμα» καταδεικνύει εμφατικά την ισχυρή διάθεση του ποιητικού υποκειμένου να σταθεί όρθιο στη ζωή και πεισματικά να συνεχίσει. Ακόμη, με την παρομοίωση «σαν αέρας θα ανεβαινώ ψηλά» δηλώνεται η αποστομωτική απάντηση του τραυματισμένου θύματος στους θύτες του πως, όχι μόνο δε θα λυγίσει, δε θα υποταχθεί, αλλά θα συνεχίσει αγέρωχο την πορεία προς την εξύψωση του. Τέλος, με τη χρήση β' πληθυντικού προσώπου «θέλατε να με δείτε», «μπορείτε να με πυροβολήσετε» το ποιητικό υποκείμενο απευθύνεται θαρραλέα στους κακοποιητές του ανακοινώνοντάς τους περίτρανα πως μάταια προσπάθησαν να το αφανίσουν.

Προσωπικά, εάν χρειαστεί να στηρίξω ένα θύμα βίας, πρωτίστως, θα του δείξω αμέριστη συμπαραστάση. Θα το ακούσω με σεβασμό, κατανόηση και προσοχή προτρέποντάς το να εξωτερικεύσει το πρόβλημά του, χωρίς φόβο. Μαζί θα εξετάσουμε πιθανές εναλλακτικές λύσεις, ώστε να βγει από το αδιέξοδο. Μια ζεστή αγκαλιά βοηθά πάντα να ακουστεί η φωνή που σίγησε, να γίνει η αβουλία βούληση και η αδικία δικαίωση!

(195 λέξεις)

Πρόσθετοι κειμενικοί δείκτες που μπορούν να αξιοποιηθούν:

- οπτικές εικόνες («φεγγάρια», «ήλιοι», «ηλιοβασίλεμα»)
- μεταφορές («πικρά, στρεβλά ψέματα», «βεβαιότητα παλίρροιας», «ελπίδες που πηγάζουν από ψηλά», «να σπάω» ....)
- άλλες παρομοιώσεις («σαν τη σκόνη», «όπως τα φεγγάρια, όπως οι ήλιοι»)
- α' ενικό πρόσωπο («ανατέλλω»)
- επιστημική τροπικότητα – δυνατότητα («μπορείτε να με δολοφονήσετε»)
- δεοντική τροπικότητα – επιθυμία («θέλατε να με δείτε»)
- ερωτηματικό (« αδύναμη από τις οργισμένες μου κραυγές;»)

ΘΕΜΑ Δ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ & ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΡΑΠΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Επικοινωνιακή περίσταση: εκδήλωση που οργανώνεται στο σχολείο

Πομπός: μαθητής

Δέκτες: Συμμαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς

Γλώσσα: κυρίαρχη η αναφορική λειτουργία

Πρόσωπα: α', β' και γ πρόσωπο, εναλλαγές που αναδεικνύουν την προφορικότητα της γλώσσας

Άλλες γλωσσικές επιλογές για προφορικό ύφος: ερωτήσεις, ασύνδετο σχήμα, εναλλαγή απλού και επίσημου / ειδικού λεξιλογίου...

Οργάνωση κειμένου: λογική με προσφώνηση και αποφώνηση

Πρόλογος: σχολιασμός για την αύξηση των κρουσμάτων βίας στην περιοχή που προβληματίζει

Κύριο Μέρος: παρουσίαση και στήριξη θέσεων

Α' ζητούμενο: γλωσσικές επιλογές επιχειρηματολογίας

Β' ζητούμενο: γλωσσικές επιλογές που αναδεικνύουν την αναγκαιότητα / καθοδήγηση

Επίλογος: Ευαισθητοποίηση με άμεσο ύφος σχετικά με την επίτευξη της περιστολής του φαινομένου

Στοιχεία προς αξιοποίηση από το κείμενο 1:

Η βία φέρνει βία και σε μεγάλο ποσοστό άτομα που έχουν γίνει δέκτες ενδοοικογενειακής βίας έχουν αυξημένο κίνδυνο να αναπτύξουν τα ίδια βίαιη συμπεριφορά στο μέλλον. Παιδιά που μεγαλώνουν σε βίαια οικογενειακά περιβάλλοντα έχουν αυξημένη πιθανότητα εμφάνισης δια βίου συναισθηματικών, συμπεριφορικών και σωματικών προβλημάτων. [...] βία και ρατσισμός, απόπειρες αυτοκτονίας, χρήση ουσιών, ... είναι φαινόμενα που σχετίζονται με τη βία στο οικογενειακό περιβάλλον.

Επίσης, στις μέρες μας οι έφηβοι ξοδεύουν σημαντικό ποσοστό από τον ελεύθερό τους χρόνο παρακολουθώντας προγράμματα στην TV και ταινίες που απεικονίζουν τη βία.

...η κοινωνία έχει αλλάξει και πλέον τώρα η βία βρίσκεται παντού. Τώρα πια, οι επιπτώσεις μιας τέτοιας έκθεσης είναι προφανείς και πρόσφατες έρευνες δείχνουν νευρολογική προσαρμογή και απευαισθητοποίηση που οδηγεί στην εχθρικότητα και τη βία στην πραγματική ζωή

Ουσιαστικά, η επαναλαμβανόμενη έκθεση στη μιντιακή βία αμβλύνει τη συναισθηματική απαντητικότητα στη βία και μειώνει τη σύνδεση της επιθετικότητας με τις συνέπειες οδηγώντας σε πιο επιθετικές στάσεις και συμπεριφορές με το χρόνο.

Θύματα ρατσισμού παγκοσμίως γίνονται οι γυναίκες, οι νέγροι, άνθρωποι άλλων φυλών, άτομα μειονεκτούντα με πνευματικές, ψυχικές ή σωματικές αναπηρίες. Ο ρατσισμός έρχεται να ενισχύσει το γενικότερο κλίμα των αντιθέσεων και των συγκρούσεων που κυριαρχεί στις ανθρώπινες σχέσεις.

Όσο το πνευματικό και μορφωτικό επίπεδο πολλών ανθρώπων θα εξακολουθεί να παραμένει χαμηλό, η πνευματική ρηχότητα θα εμποδίζει τον άνθρωπο να προσεγγίσει ηθικά και συναισθηματικά τους συνανθρώπους του μέσα από τις αρχές του αλτρουισμού και του ανθρωπισμού

Στοιχεία προς αξιοποίηση από το κείμενο 2:

Προσέγγιση και διάλογος με το παιδί

Για το θύμα:

- Επικοινωνία με το παιδί και στήριξη της διαδικασίας αποενοχοποίησης του εαυτού του αν έχει υπάρξει θύμα
- Αποτροπή της συνέχισης βίας (δράση - αντίδραση)

- Αποφυγή επαφής με τους γονείς των θυτών ή και τους ίδιους τους θύτες
- Επίδειξη υπομονής
- Ενθάρρυνση του παιδιού με στόχο την αξιοποίηση ταλέντων και ικανοτήτων που θα ενισχύσουν την αυτοεκτίμησή του/ το αυτοσυναίσθημά του
- Παρώθηση της κοινωνικοποίησής του με δημιουργία νέων φιλιών
- Ενσυναίσθηση και προσπάθεια από κοινού εξεύρεσης λύσεων

Για το θύτη:

- Διδασκαλία με το παράδειγμά τους
- Έλεγχος του θυμού τους και αποφυγή της επιβολής τιμωριών
- Επίδειξη υπομονής
- Επίδειξη κατανόησης και προσπάθεια εξεύρεσης λύσεων στα όποια προβλήματα του παιδιού

Επαφή με το σχολείο

- Ενημέρωση του σχολείου και αίτημα για εφαρμογή της πολιτικής αντιμετώπισης του φαινομένου

Αναζήτηση της βοήθειας ειδικού αν το πρόβλημα επιμένει η χειροτερεύει.

Πρόσθετα στοιχεία προς αξιοποίηση με βάση το Βιβλίο της Αξίας

Α' ζητούμενο: αίτια εκδήλωσης εφηβικής βίας και παραβατικότητας («Νεοελληνική Γλώσσα – Αξία» σελ. 366 και 369-370)

(Στοιχειωδώς εμπλουτισμένα, σύνδεση των αιτιών με τα χαρακτηριστικά της εφηβείας)

Η έλλειψη παιδείας και η συνακόλουθη κρίση των ηθικών αξιών στις σύγχρονες κοινωνίες, με αποτέλεσμα την απουσία υγιών κοινωνικών προτύπων και την επικράτηση του ατομικισμού, της μισαλλοδοξίας, του φανατισμού, του ρατσισμού κ.λπ. Ελλιπώς ανεπτυγμένη κριτική ικανότητα εφήβων που οδηγεί εύκολα στη σύγκρουση όταν απογοητεύονται ή επιθυμούν την αλλαγή/ ανατροπή.

Σχολείο: τεχνοκρατικό εκπαιδευτικό σύστημα που στηρίζεται στη βαθμοθηρία και τον ανταγωνισμό έναντι δημιουργικών / ομαδικών / δημοκρατικών διαδικασιών. Συχνά οι έφηβοι αδυνατούν να προσαρμόσουν την ατομική ιδιαιτερότητά τους στις απαιτήσεις του, «αποτυγχάνουν», εκτονώνουν το θυμό τους μέσω της βίας.

Η απουσία θετικής σχέσης με τους γονείς και η αδυναμία κάλυψης των συναισθηματικών αναγκών. Η συστηματική χρήση βίας μέσα στην οικογένεια. Το ιστορικό κακοποίησης – ένα κακοποιημένο παιδί είναι πιθανότερο να γίνει βίαιο, ιδιαίτερα απέναντι σε έναν αδύναμο στόχο.

Το χαμηλό κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο (δίχως να αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση).

Η οικονομική κρίση οξύνει τις ανασφάλειες και επιβαρύνει ψυχολογικά τους γονείς, με αποτέλεσμα την εκδήλωση απότομης συμπεριφοράς και αδυναμίας υποστήριξης των παιδιών τους.

Το χαμηλό βιοτικό επίπεδο (έλλειψη πόρων, φτώχεια, ανέχεια, στερήσεις), η αύξηση των καταναλωτικών αγαθών που καλύπτουν πλασματικές ανάγκες και συχνά υποστηρίζουν τα προβαλλόμενα πρότυπα που ορίζει η μόδα. Η οικονομική αδυναμία ορισμένων εφήβων να τα απολαύσουν, να νιώσουν αποδεκτοί, διαιωνίζουν το αίσθημα της αδικίας και πυροδοτούν βίαιες συγκρούσεις. Η απογοήτευση του ατόμου για τις συνθήκες της ζωής του το οδηγεί σε μια

εχθρική στάση απέναντι στην κοινωνία και δημιουργεί την ανάγκη για αυτοεπιβεβαίωση και εκδίκηση.

Τα φαινόμενα διαφθοράς στο πεδίο της πολιτικής ζωής και η ενασχόληση των πολιτικών μάλλον με την εξυπηρέτηση και προώθηση ιδιοτελών συμφερόντων παρά με την επίλυση σοβαρών κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων όπως η ανεργία, η περιβαλλοντική κρίση, οι κοινωνικές διακρίσεις και ανισότητες που απασχολούν ιδιαίτερα τους ασυμβίβαστους με το άδικο εφήβους.

Υπολειπότητα και συχνά διαφθορά της δικαστικής εξουσίας που έχει ως αποτέλεσμα την ανεπάρκεια στην απονομή δικαιοσύνης.

Η αυθαιρεσία της εξουσίας σε βάρος των πολιτών οδηγεί στην ανυπακοή στους νόμους και ειδικά από τους αντιδραστικούς, αντικομφορμιστές εφήβους.

Ο άκριτος μιμητισμός. Η απώλεια της προσωπικής ταυτότητας και η διάχυση της ευθύνης μέσα σε μια «βίαση» ομάδα όπως οι αναρχικές ή οι χουλιγκανικές, με τις οποίες εκδηλώνεται η κοινωνική διαμαρτυρία των εφήβων που προσαρμόζονται στην ψυχολογία της μάζας.

Η απόλυτη εξωστρέφεια, η χαμηλή δυνατότητα διαχείρισης του θυμού και η αδυναμία ελέγχου του συναισθήματος – ευερεθιστότητα, ματαιώση, μηδενισμός εφήβων.

Η προβολή της βίας μέσα από την καθημερινή τηλεοπτική εικόνα. Η τεχνολογική πρόοδος (μηχανοποίηση, αυτοματισμός), που καθιστά το άτομο ασυγκίνητο μπροστά στα φαινόμενα βίας αφού υπονομεύει την ανθρωπιστική του συνείδηση και τον εξευγενισμό των συναισθημάτων μέσα από μία ουσιαστική ανθρώπινη επαφή.

Η κοινωνική ταύτιση του ανδρισμού με την επιβολή της δύναμης στα αγόρια.

Β' ζητούμενο: δύο καίριες παρεμβάσεις με τις οποίες η οικογένεια θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπιση του φαινομένου («Νεοελληνική Γλώσσα – Αξία» σελ. 368, 372).

Σχετικά με τη δημιουργία υγιών προσωπικοτήτων θα μπορούσαν να προταθούν:

Απόρριψη του αυταρχισμού και της υπερπροστατευτικής στάσης εκ μέρους των γονέων που γεννά τη βία / παραβατικότητα ως αντίδραση

Κοινές δράσεις ψυχαγωγίας με παιδευτικό ρόλο (κινηματογράφος, θεατρικές παραστάσεις, λογοτεχνικά αναγνώσματα) και διάλογος – προβληματισμός για τη βία/παραβατικότητα και τις αιτίες/συνέπειές της.

Άντληση θεμάτων από την επικαιρότητα που στηρίζονται σε πραγματικά γεγονότα και αναδεικνύουν τη σοβαρότητα της βίας/παραβατικότητας μέσα από την παρουσίαση κυρίως του λόγου των ειδικών επιστημόνων. Διαμόρφωση κανόνων μέσα από το διάλογο και οριοθέτηση συμπεριφοράς εφήβων με αξιοποίηση του αντιπαραδείγματος

Διαμόρφωση ψυχικών δεσμών με το παιδί, προώθηση της πνευματικής και συναισθηματικής ωρίμασης των νέων μέσα από την ανιδιοτελή αγάπη, ενίσχυση της αυτοεικόνας τους με επιβράβευση των συμπεριφορών που εκδηλώνουν σεβασμό αλλά και της δημιουργικότητάς τους.

Δημιουργία προϋποθέσεων για ένταξη του παιδιού σε ομάδες – καλλιτεχνικές, εθελοντικές, αθλητικές – που θα ισχυροποιήσουν την κοινωνική του συνείδηση και θα εξυγιάνουν την εικόνα του για την «ομάδα» μέσα από τη βίωση της συλλογικότητας.

Συνεργασία με το σχολείο

Ενημέρωση για την έκταση και τη σοβαρότητα του προβλήματος, καθώς και για τους τρόπους αντιμετώπισής του. Διάλογος με τους εκπαιδευτικούς/σχολικό ψυχολόγο και αξιολόγηση των δεδομένων της σχολικής συμπεριφοράς του παιδιού. Αξιοποίηση συμβουλών/ καθοδήγησης. Συζήτηση με το παιδί.

Προσέγγιση, παροχή κατάλληλης υποστήριξης, χωρίς επικριτική στάση.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Αξιότιμοι καθηγητές,
Αξιότιμοι γονείς,
Αγαπητοί συμμαθητές,

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα στην εκδήλωση που διοργάνωσε το σχολείο μας, με αφορμή την αύξηση κρουσμάτων βίας που παρατηρείται στην περιοχή μας τον τελευταίο καιρό. Η έξαρση της βίας είναι μία πραγματικότητα που έχει λάβει μεγάλες διαστάσεις καθώς καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες παραβατικών συμπεριφορών γύρω μας. Θα ήθελα λοιπόν, ως εκπρόσωπος της Γ' Λυκείου, να διατυπώσω τις σκέψεις μου για τα αίτια όξυνσης του φαινομένου αυτού αλλά και για το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η οικογένεια στην αντιμετώπισή του.

Οι ρίζες του πολυδιάστατου φαινομένου της βίας χρειάζεται να διερευνηθούν αρχικά στα χαρακτηριστικά που διέπουν τη σύγχρονη εποχή. Στα πλαίσια μιας χρησιμοθηρικά προσανατολισμένης κοινωνίας όπου κυριαρχεί η υλιστική νοοτροπία, ο νέος παραγκωνίζει πνευματικές αξίες, με άμεση συνέπεια το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και την πνευματική ρηχότητα. Εντός αυτού του πλαισίου ο νέος καθίσταται απαθής και αδιάφορος για τις βίαιες εκδηλώσεις συμπεριφοράς γύρω του, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις δεν διστάζει να υιοθετήσει παραβατική συμπεριφορά και ο ίδιος απέναντι στους συνανθρώπους του.

Μεγάλη ευθύνη για την επίταση του φαινομένου της βίας στις μέρες μας, φέρουν και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Η επαναλαμβανόμενη έκθεση των νέων σε σκληρές βίας στην τηλεόραση και στο διαδίκτυο, οδηγεί στην κοινωνική απευαισθητοποίησή τους και στη διαμόρφωση βίαιης συνείδησης. Παράλληλα, η εξοικείωσή τους με τη βία ερεθίζει το επιθετικό ένστικτό τους, με αποτέλεσμα οι νέοι να αντιλαμβάνονται την όποια επιθετική συμπεριφορά ακόμα και στην πραγματική ζωή ως φυσιολογική και κοινωνικά αποδεκτή.

Ποιος θα μπορούσε όμως να είναι ο ρόλος της οικογένειας στην αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας και παραβατικότητας στους εφήβους; Το βασικό χρέος που έχετε εσείς οι γονείς είναι να λειτουργείτε οι ίδιοι ως υγιές πρότυπο προς μίμηση στα παιδιά σας φροντίζοντας να εμφυσήσετε μέσα από το παράδειγμά σας, ηθικές αξίες και ιδανικά που σχετίζονται με το σεβασμό στο συνάνθρωπο, την αλληλεγγύη και την κατανόηση, ενθαρρύνοντας ταυτόχρονα το διάλογο και το δημοκρατικό κλίμα στην οικογένεια, ώστε οι διαφωνίες να επιλύονται ειρηνικά.

Επιπρόσθετα, είναι σημαντικό να παρέχετε στα παιδιά σας κίνητρα για δημιουργικές ενασχολήσεις, όπως οι τέχνες και ο αθλητισμός, για να τα βοηθήσετε να εκλεπτύνουν τον ψυχισμό τους και να θωρακιστούν με εφόδια, όπως η συναισθηματική ωρίμανση, η κοινωνική συνείδηση και η κριτική σκέψη. Με αυτό τον τρόπο οι νέοι θα λειτουργούν ως άρτιες και

ολοκληρωμένες προσωπικότητες που θα να είναι σε θέση να αξιολογούν κριτικά τις συνθήκες και να αποτρέπουν τη χρήση βίας συλλήβδην.

Καταλήγοντας, αβίαστα οδηγούμαστε όλοι στο συμπέρασμα πως ένα πολυπαραγοντικό φαινόμενο, όπως είναι η βία μπορεί να αντιμετωπισθεί μόνο συλλογικά. Γι' αυτό απαιτείται συντονισμένη προσπάθεια τόσο από τους φορείς αγωγής με καθοριστικό το ρόλο της οικογένειας όσο και από την πλευρά της πολιτείας.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

(425 λέξεις)

(*) Οι ενδεικτικές απαντήσεις συντάχθηκαν από την ομάδα διδασκόντων του Τομέα Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας του Φροντιστηρίου **αξία** και αποτελούν πνευματική τους ιδιοκτησία.

Η χρήση τους εκτός Φροντιστηρίου, επιτρέπεται μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε άλλη χρήση ή αναπαραγωγή χωρίς άδεια, μπορεί να επιφέρει τις προβλεπόμενες από το Νόμο κυρώσεις